

7. Ναζισμός - Εθνικοσοσιαλισμός

Ο όρος **ναζισμός** είναι η συντόμηση της γερμανικής λέξης **Nationalsozialismus** (εθνικοσοσιαλισμός).

Ο **εθνικοσοσιαλισμός** είναι η ιδεολογία που αναπτύχθηκε και εξέφραζε το ναζιστικό κόμμα και τη ναζιστική Γερμανία. Αν και οι ρίζες του ιδεολογικά βρίσκονται πίσω στον 19ο αιώνα, εξελίχθηκε μετά το 1920, ενώ εφαρμόστηκε από το 1933 με την άνοδο του Χίτλερ στην εξουσία και μέχρι το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Πρόκειται για μια μοναδική εκδοχή του φασισμού που ενσωματώνει τον βιολογικό ρατσισμό και τον αντισημιτισμό. Οι βάσεις του τέθηκαν από στοιχεία του ακροδεξιού γερμανικού εθνικιστικού κινήματος και αντικομμουνιστικές παραστρατιωτικές ομάδες, που δημιουργήθηκαν μετά το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου στη Γερμανία.

Η ιδεολογία του ναζισμού αναπτύχθηκε πρώτη φορά από τον Άντον Ντρέξλερ (Anton Drexler) και αργότερα από τον Χίτλερ ως μέσο για να απομακρυνθεί η εργατική τάξη από τον κομμουνισμό. Αρχικά, η πολιτική στρατηγική του ναζισμού εναντιώθηκε στις μεγάλες επιχειρήσεις, στην αστική και καπιταλιστική ιδεολογία, θέσεις που κατά τη δεκαετία του '30 υποβαθμίστηκαν, εφόσον οι ναζί ήθελαν να κερδίσουν την υποστήριξη των βιομηχάνων. Από τότε ο ναζισμός μετατόπισε το κέντρο βάρους σε αντισημιτικά και αντιμαρξιστικά θέματα προωθώντας την πολιτική βία, τον милитарισμό και τον πόλεμο. Οι ναζί χρησιμοποίησαν την παραστρατιωτική τους οργάνωση Sturmabteilung, για να επιτίθενται στους αντιπάλους τους, ιδιαίτερα στους κομμουνιστές, στους Εβραίους και στους σοσιαλδημοκράτες. Ο Χίτλερ και οι ναζί ανοικτά προώθησαν τον επεκτατισμό στην Ανατολική Ευρώπη προβάλλοντάς τον ως ανάγκη ζωτικού χώρου για Γερμανούς αποίκους που θα δημιουργούσαν ένα μεγαλύτερο γερμανικό έθνος.

Ιδεολογικά ο ναζισμός υποστήριζε την υπεροχή της άριας φυλής έναντι όλων των υπόλοιπων φυλών. Οι ναζί θεωρούσαν πως η πρόοδος της ανθρωπότητας ήταν άρρηκτα εξαρτημένη από την άρια φυλή και πίστευαν ότι αυτή θα διατηρούσε την κυριαρχία της μόνο εάν διατηρούσε τη καθαρότητά της. Υποστήριζαν πως η μεγαλύτερη απειλή για την άρια φυλή ήταν οι Εβραίοι, μια παρασιτική φυλή που είχε συνδεθεί με τον διαφωτισμό, την εκβιομηχάνιση, τον καπιταλισμό, τον φιλελευθερισμό, τον μαρξισμό, τη δημοκρατία και τον συνδικαλισμό, προκειμένου να εξασφαλίσει την επιβίωσή της. Εκτός από τους Εβραίους, την καθαρότητα της φυλής απειλούσαν οι Ρομά, οι σωματικά ή διανοητικά ανάπηροι, οι ομοφυλόφιλοι, οι μαύροι, και γενικά οποιαδήποτε μειονότητα ή κοινωνική ομάδα με ιδιαιτερότητες.

Η ίδια ιδεολογία εφαρμόζονταν και στα οικονομικά θέματα. Ο Χίτλερ υποστήριζε ως βασική αρχή του γερμανικού εθνικοσοσιαλισμού την άνευ όρων ισότητα στις ευκαιρίες, ισότητα ενώπιον του νόμου και πλήρη νομικά δικαιώματα για όλους τους άνδρες της άριας φυλής στη Γερμανία. Σκόπιμα απέκλεισε από αυτές τις αρχές όσους θεωρούσε κατώτερους και απέρριψε την ιδέα της καθολικής ανθρωπίνης ισότητας.

Η ισότητα που προέβλεπε δεν είχε σχέση με τη φιλελεύθερη και δημοκρατική ισότητα, που θα αφορούσε έστω μόνο τους άριους αποκλείοντας τους άλλους. Ήταν διαμεσολαβημένη από την αρχή του αρχηγού (führerprinzip), που υπήρξε το απόλυτο νομικό δόγμα στο Γ' Ράιχ. Κανείς δεν μπορεί να επικαλεστεί ισότητα και δικαιώματα έναντι του αρχηγού, αφού αυτός είναι υπεράνω του νόμου και προϋπόθεσή του. Άρα, η ισότητα και τα δικαιώματα υπόκεινται σε συνεχείς περιορισμούς που προέρχονται από τη θέληση του αρχηγού. Αν θέλει ο αρχηγός, μπορεί κάποιους να εξαιρέσει από τις συνέπειες του νόμου, γιατί δεν δεσμεύονται όλοι εξίσου από τον νόμο.

Ο Χίτλερ ως κύριος εκπρόσωπος του ναζισμού στο βιβλίο του **Ο Αγών μου** επιτέθηκε τόσο στην αριστερή πολιτική της χώρας όσο και στη δεξιά κατηγορώντας τους αριστερούς για πράξη προδοσίας εναντίον της Γερμανίας, όταν αυτοί υπέγραψαν τη Συνθήκη των Βερσαλλιών, και τους δεξιούς για δειλία, αφού δέχτηκαν τον αφοπλισμό της χώρας ως όρο των νικητών του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Ήταν επίσης αντίθετος στην ιδέα της δημοκρατίας, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα την τυπική πτώση της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης μετά την άνοδό του στην εξουσία.

Για τον ναζισμό και τον φασισμό χρήσιμο είναι το υλικό που βρίσκεται στην ιστοσελίδα:

<http://www.ekebi.gr/Fakeloi/fascism/main.htm> -

- Το αυγό του φιδιού
- Ο φασισμός και ο ναζισμός στην Ευρώπη
- Το ιστορικό πλαίσιο, το φασιστικό και το ναζιστικό καθεστώς και η ερμηνεία τους
- Το ναζιστικό (εθνικοσοσιαλιστικό) καθεστώς, 1933-1945: όψεις της καθημερινής ζωής σε μια από τις δραματικότερες περιόδους της ιστορίας της ανθρωπότητας
- Τέχνη και φασισμός – ναζισμός.

«Η ειδοποιός διαφορά μεταξύ φασισμού – ναζισμού έγκειται κατεξοχήν στη βιολογική/φυλετική αιτιοκρατία και στον ριζοσπαστικό αντισημιτισμό που χαρακτηρίζει τον ναζισμό σε σχέση με τον φασισμό»

Γιώργος Κόκκινος κ.α. *Προσεγγίζοντας το Ολοκαύτωμα στο ελληνικό σχολείο*, Ταξιδευτής, Αθήνα, 2007

ευνέχεια →